

کدینگ حسابداری چیست؟ + انواع، اهداف و سطوح آن

در این مقاله قصد داریم به یکی از مفاهیم کلیدی در دنیای حسابداری، یعنی کدینگ حسابداری، بپردازیم. کدینگ حسابداری به عنوان یکی از ابزارهای ضروری در کسب و کارهای بزرگ به شمار می‌رود.

کدینگ حسابداری روشی است که از طریق آن، رویدادهای مالی دسته‌بندی و کدگذاری می‌شوند تا سازماندهی و دسترسی به اطلاعات مالی به شکلی مؤثر و دقیق‌تر انجام شود. این روش باعث کاهش خطاهای انسانی و افزایش دقت در حسابداری شرکت‌ها می‌شود و دسترسی سریع و آسان به اطلاعات را فراهم می‌سازد. با پیشرفت تکنولوژی و توسعه نرم‌افزارهای حسابداری، این روش به یکی از مفاهیم اساسی در این حوزه تبدیل شده است. در این مقاله، ابتدا به تعریف کدینگ حسابداری می‌پردازیم و سپس انواع مختلف آن را بررسی می‌کنیم. همچنین اهداف کدینگ در حسابداری را بیان می‌کنیم و به بررسی سطوح و ساختار استاندارد کدینگ خواهیم پرداخت.

برای دریافت دمو نرم افزارهای مالی

کدینگ حسابداری چیست؟

کدینگ حسابداری به زبان ساده، نوعی دسته‌بندی حساب‌ها است که معمولاً به صورت درختی انجام می‌شود. در این روش، حساب‌ها در دسته‌بندی‌های مشخصی قرار می‌گیرند که هر کدام دارای سطوح مختلف و کدهای متنوع هستند. این ساختار به راحتی نشان می‌دهد که سرشاخه‌ها و زیرشاخه‌های حساب‌ها چگونه سازماندهی شده‌اند.

هدف اصلی این کار، سازماندهی و کاهش بی‌نظمی‌های ناشی از تنوع و تعدد رویدادهای مالی است. با این روش، عملیات مالی به بهترین شکل دسته‌بندی شده و سطوح اصلی و فرعی آن‌ها مشخص می‌شوند. این فرآیند معمولاً توسط حسابداران داخل سازمان یا شرکت‌های تخصصی حسابداری انجام می‌شود.

کدینگ سطوح مختلفی دارد که باید بر اساس یک ساختار استاندارد پیاده‌سازی شود. برای درک بهتر این مفهوم، ابتدا باید با انواع و اهداف استفاده از آن آشنا شویم و سپس به بررسی جزئیات سطوح و ساختار استاندارد آن بپردازیم.

انواع کدینگ در حسابداری

کدینگ حسابداری به دسته‌بندی‌های مختلفی تقسیم می‌شود و هر کدام، در شرایط خاصی کاربرد دارند. در ادامه به توضیح پنج نوع اصلی آن می‌پردازیم:

• کدینگ حفظی

این روش یکی از ساده‌ترین و رایج‌ترین روش‌های کدگذاری است که در آن از حروف اول نام حساب‌ها برای ایجاد کد استفاده می‌شود. در این روش، حروف اول کلمات به صورت مختصر و علامت‌گذاری شده به کار می‌روند. به عنوان مثال، برای حساب‌های پرداختی از کد «ح - پ» و برای حساب‌های دریافتی از کد «ح - د» استفاده می‌شود. این روش ساده به نظر می‌رسد اما طراحی آن نیاز به یک ساختار مشخص و دقیق دارد.

• کدینگ متوالی

در این روش، اعداد به صورت متوالی و پشت سر هم به حساب‌ها و داده‌ها اختصاص داده می‌شوند. به این روش، کدینگ سریالی یا پی در پی نیز گفته می‌شود. این نوع کدگذاری به دلیل سادگی و قابل فهم بودن، در بسیاری از کسب‌وکارها مورد استفاده قرار می‌گیرد.

• کدینگ سلسله‌مراتبی (درختی)

یکی از پرکاربردترین روش‌های کدینگ، روش سلسله‌مراتبی است که در آن، حساب‌ها به صورت درختی و سلسله‌مراتبی کدگذاری می‌شوند. این روش به علت نداشتن محدودیت در تعداد حساب‌ها و داده‌ها و همچنین ایجاد نظم و دقت بالا، بسیار محبوب است. در

این روش، می‌توان با اضافه کردن یک عدد اعشاری به کد اصلی، زیرگروه‌های مختلفی را ایجاد کرد. برای مثال، اگر کد 404 برای حساب دارایی‌ها در نظر گرفته شده باشد، می‌توان با اضافه کردن یک عدد اعشاری، زیرگروه‌های مربوط به این حساب را مشخص کرد.

• کدینگ توده‌ای

این روش بیشتر برای استفاده در یک دوره مالی خاص کاربرد دارد. در کدینگ توده‌ای، کدها به یک حساب خاص در یک دوره مالی اختصاص داده می‌شوند. پس از پایان دوره مالی، در صورت نیاز به ادامه فعالیت، باید از روش‌های کدینگ دیگری استفاده شود.

• کدینگ وجهی

در این روش، کدها به عنوان یک قرارداد استاندارد به گروه‌های مختلف حساب‌ها تخصیص داده می‌شوند. به عنوان مثال، در یک فروشگاه می‌توان از کدینگ وجهی برای مشخص کردن بخش‌های مختلف فروشگاه، هزینه‌ها و زیرگروه‌های مرتبط استفاده کرد. در این روش، هر عدد در واقع نوع خاصی از حساب را نشان می‌دهد.

این پنج نوع کدینگ، پایه‌های اصلی سازماندهی و کدگذاری هستند که به حسابداران کمک می‌کنند تا عملیات مالی را به صورت دقیق و منظم مدیریت کنند.

اهداف کدینگ حسابداری

کدینگ حسابداری، فرآیندی است که از طریق آن، رویدادهای مالی به طور نظام‌مند دسته‌بندی و کدگذاری می‌شوند تا سازماندهی و دسترسی به اطلاعات مالی با دقت و کارایی بیشتری صورت گیرد. هدف اصلی کدینگ حسابداری، سازماندهی و کاهش بی‌نظمی‌های ناشی از تنوع و تعدد رویدادهای مالی است. با استفاده از این روش، عملیات مالی به طور دقیق دسته‌بندی شده و سطوح اصلی و فرعی آنها مشخص می‌شوند. این فرآیند معمولاً توسط حسابداران داخل سازمان یا شرکت‌های تخصصی حسابداری انجام می‌شود.

استفاده از کدینگ، اهداف متعددی را دنبال می‌کند که مهم‌ترین آنها شامل استانداردسازی عملیات مالی و یکپارچه‌سازی آنها بر اساس الگوی مشخص، افزایش سرعت و دقت در پردازش اطلاعات مالی و کاهش خطای انسانی است. همچنین، این روش به تهیه گزارش‌های مالی با جزئیات دقیق کمک و تحلیل و بررسی‌های مالی را برای سرمایه‌گذاری و محاسبه میزان دارایی‌ها تسهیل می‌کند.

لایه‌ها و سطوح مختلف کدینگ حسابداری

با توسعه نرم‌افزارهای حسابداری پیشرفته، امکان تقسیم‌بندی و دسته‌بندی اطلاعات مالی در سطوح مختلف فراهم شده است. اصلی‌ترین سطوح کدینگ حسابداری عبارتند از:

• گروه حساب

این سطح به عنوان بالاترین لایه در ساختار، ماهیت کلی حسابها را تعیین می‌کند؛ شامل بدهی‌های جاری و غیرجاری، درآمدها، هزینه‌ها، سرمایه‌گذاران و ذی‌نفعان می‌شود و برای تنظیم صورت‌های مالی مورد استفاده قرار می‌گیرد.

• کد حساب

کدی است که برای مکتوب کردن دفاتر حسابداری و گزارش‌گیری از آنها استفاده می‌شود. این کدها، قسمت‌های اصلی صورت‌های مالی را تشکیل می‌دهند و در سیستم کدگذاری ابتدا کد گروه حساب و سپس کد حساب‌های کل آورده می‌شود.

• حساب معین

حساب‌های کل در این سطح به حساب‌های کوچک‌تر و جزئی‌تر تقسیم می‌شوند. حساب‌های معین برای صدور دقیق‌تر اسناد حسابداری و گزارش‌گیری شفاف‌تر استفاده می‌شوند. این سطح، ماهیت حساب‌ها را از نظر بدهکار یا بستانکار بودن در یک دوره مالی مشخص می‌کند.

• حساب تفصیلی

حساب‌های تفصیلی، نسخه‌های خردتر از حساب‌های معین هستند. این حساب‌ها به شناسایی بهتر و طبقه‌بندی دقیق‌تر حساب‌ها کمک می‌کنند و شامل نام مشتریان، حساب‌های بانکی و سایر سرفصل‌های شخصی می‌شوند.

• کدهای شناور

حساب‌های تفصیلی شناور به طور مستقل از حساب‌های معین تعریف می‌شوند. برای هر حساب در کل نرم‌افزار حسابداری، یک کد حساب اختصاص داده می‌شود و با استفاده از کدهای شناور، مدیریت بهتر و ارتباط دقیق‌تری بین کدها در سیستم حسابداری فراهم می‌شود.

کدینگ دارایی‌های جاری و غیرجاری

اگر برای شما نیز این سؤال پیش آمده که انواع دارایی را چگونه در کدینگ حسابداری ثبت کنیم، با ادامه این مطلب همراه باشید تا با اصول کدینگ هر دارایی آشنا شوید.

– کدینگ دارایی‌های جاری

دارایی‌های جاری به آن دسته از دارایی‌ها اطلاق می‌شود که در بازه زمانی کوتاهی، معمولاً طی یک سال، قابلیت تبدیل به نقدینگی را دارند. این دارایی‌ها به عنوان منابع مالی

جاری سازمان‌ها عمل می‌کنند و برای پوشش نیازها و تعهدات کوتاه‌مدت به کار می‌روند. برای مدیریت بهتر این دارایی‌ها، از سیستم کدگذاری استفاده می‌شود که به هر دارایی، کد یکتایی اختصاص می‌دهد. کد 1 به عنوان شناسه اصلی دارایی‌های جاری به کار می‌رود و با استفاده از زیرکدها، مانند کد 101 برای موجودی نقد و بانک، دسته‌بندی‌های مختلفی از این دارایی‌ها تعریف می‌شود. این ساختار کدگذاری به شناسایی، دسته‌بندی و مدیریت دقیق دارایی‌های جاری کمک می‌کند و فرآیندهای مالی و گزارش‌گیری را ساده‌تر می‌سازد.

– کدینگ دارایی‌های غیرجاری

دارایی‌های غیرجاری، بر خلاف دارایی‌های جاری، در بازه زمانی کوتاه‌مدت به نقدینگی تبدیل نمی‌شوند و معمولاً در فعالیت‌های بلندمدت سازمان‌ها به کار گرفته می‌شوند. برای این دارایی‌ها نیز سیستم کدگذاری مشابهی اعمال می‌شود؛ با این تفاوت که کد 2 به عنوان شناسه اصلی آن‌ها استفاده می‌شود. به عنوان مثال، دارایی‌های ثابت مشهود با کد 201 شناسایی می‌شوند. این سیستم کدگذاری امکان مدیریت مؤثر و دقیق دارایی‌های غیرجاری را فراهم و به تحلیل و بررسی این دارایی‌ها در فرآیندهای مالی کمک می‌کند.

کدینگ حسابداری بدهی‌های جاری

بدهی‌های جاری شامل تعهداتی هستند که سازمان باید در بازه زمانی کوتاهی، معمولاً تا یک سال، پرداخت کند. این بدهی‌ها نیاز به مدیریت دقیق دارند تا سازمان بتواند تعهدات مالی خود را به‌موقع و بدون ایجاد مشکل در جریان نقدینگی انجام دهد. برای کدگذاری بدهی‌های جاری، از کد 3 به عنوان کد اصلی استفاده می‌شود و زیرکدهایی مانند کد

301 برای حساب‌ها و اسناد پرداختی به کار می‌روند. این سیستم کدگذاری به سازمان‌ها کمک می‌کند بدهی‌های جاری خود را به صورت دقیق مدیریت کنند و فرآیند گزارش‌گیری و مانیتورینگ آن‌ها را بهبود بخشند.

با استفاده از این سیستم‌های کدگذاری، سازمان‌ها می‌توانند دارایی‌ها و بدهی‌های خود را به صورت مؤثرتری مدیریت کنند و دقت عملیات مالی و گزارش‌گیری را افزایش دهند.

کدینگ و نرم‌افزارها

کدینگ حسابداری در تمامی سازمان‌ها و کسب‌وکارها، از جمله شرکت‌های خدماتی، تولیدی، بازرگانی، پیمانکاری و... مورد استفاده قرار می‌گیرد. این سیستم نه تنها به کاهش خطاهای انسانی کمک می‌کند، بلکه گزارش‌گیری مالی را نیز ساده‌تر و کارآمدتر می‌سازد. اگرچه کدینگ می‌تواند به صورت دستی و با استفاده از ابزارهای ساده‌ای مانند اکسل انجام شود اما نرم‌افزارهای حسابداری تخصصی به دلیل امکانات گسترده‌ای که ارائه می‌دهند، بهترین ابزار برای انجام این فرآیند محسوب می‌شوند. این نرم‌افزارها علاوه بر افزایش سرعت و دقت در کدگذاری، امکان تغییرات گسترده و پیاده‌سازی استانداردهای مختلف را نیز فراهم می‌کنند.

یکی از نکات مهم در طراحی کدینگ، توجه به استانداردها و نیازهای خاص هر سازمان است. این کار باید توسط افراد متخصص انجام شود تا از بروز خطا و ناهماهنگی جلوگیری شود. استفاده از نرم‌افزارهای حسابداری برای اجرای کدینگ، بهترین راهکار برای افزایش کارایی و دقت در فرآیندهای مالی است.

معرفی راهکار مالی دیدگاه چارگون

راهکار مالی دیدگاه چارگون، با هدف ارائه حداکثر انعطاف‌پذیری در پیاده‌سازی ساختارهای حسابداری، طراحی شده است. این نرم‌افزار به طور خاص برای پاسخگویی به نیازهای متنوع شرکت‌های خصوصی و کسب‌وکارهایی با هر اندازه سازمانی توسعه یافته است و امکان مدیریت و کنترل دقیق امور مالی را بدون محدودیت در سطوح حسابداری فراهم می‌کند.

ویژگی‌های برجسته راهکار مالی دیدگاه چارگون

در ادامه به برخی از ویژگی‌های این راهکار اشاره می‌کنیم:

- **مدیریت سلسله‌مراتبی و متمرکز:** این راهکار با ارائه مدیریت حساب‌ها به صورت متمرکز و یکپارچه، به بهبود سازماندهی و کنترل دقیق‌تر امور حسابداری کمک می‌کند.
- **تهیه صورت‌های مالی شفاف و دقیق:** قابلیت تهیه صورت‌های مالی دقیق و قابل فهم را برای تمامی کاربران ایجاد می‌شود. این امر موجب افزایش شفافیت مالی در سازمان‌ها می‌شود.
- **تقسیم و تخصیص بهینه هزینه‌ها:** این راهکار با امکان تقسیم و تخصیص دقیق هزینه‌ها، به بهینه‌سازی مدیریت مالی و کنترل هزینه‌ها کمک می‌کند.
- **صرفه‌جویی در زمان با صدور اتوماتیک سند:** این راهکار امکان صدور خودکار اسناد مالی را هم از طریق خود نرم‌افزار و هم از طریق نرم‌افزارهای خارجی فراهم

- می‌آورد که این امر به طور قابل توجهی زمان مدیریت مالی را کاهش می‌دهد.
 - **حفظ حریم خصوصی و امنیت اطلاعات:** امنیت و حریم خصوصی اطلاعات مالی را از طریق کنترل‌های دقیق دسترسی، تضمین و از دسترسی‌های غیرمجاز جلوگیری می‌کند.
 - **شفافیت مالی در حسابداری:** به شرکت‌ها کمک می‌کند حداکثر شفافیت در مورد امور مالی را داشته باشند.
 - **تصمیم‌گیری بهتر و دقیق‌تر:** مدیران سازمان می‌توانند با استفاده از اطلاعات دقیق و به‌روز این نرم‌افزار، تصمیمات مالی بهتری اتخاذ کنند.
 - **انطباق با مقررات مالی و مالیاتی:** با مقررات مالی و مالیاتی سازمان امور مالیاتی کشور هماهنگ است، که این ویژگی به کسب‌وکارها کمک می‌کند با اطمینان بیشتری امور مالی خود را مدیریت کنند.
- راهکار مالی دیدگاه چارگون، با برخورداری از این ویژگی‌ها و امکانات پیشرفته، به عنوان یک ابزار قدرتمند در مدیریت مالی شرکت‌های خصوصی و کسب‌وکارهای کوچک و متوسط عمل می‌کند و امکان بهینه‌سازی کامل فرآیندهای مالی را فراهم می‌سازد.

سخن پایانی

علم حسابداری به عنوان یکی از علوم پایه و اساسی در دنیای امروز، نقش مهمی در مدیریت مالی سازمان‌ها و کسب‌وکارها ایفا می‌کند. این علم شامل مفاهیم و ساختارهای متنوعی است که برای کاربردی کردن آن طراحی شده‌اند. یکی از مفاهیم کلیدی در

حسابداری که با پیشرفت تکنولوژی و ورود نرم افزارهای تخصصی به این حوزه به وجود آمده، کدینگ حسابداری است.

کدینگ در واقع فرآیندی است که طی آن حسابها بر اساس یک ساختار استاندارد دسته بندی و کدگذاری می شوند. این دسته بندی منظم باعث افزایش دقت و نظم در اطلاعات و رویدادهای مالی یک سازمان می شود و امکان بررسی و گزارش گیری دقیق تر را فراهم می سازد. با توجه به اهمیت نظم و ترتیب در مستندات مالی، کدینگ نقشی حیاتی در یکپارچه سازی عملیات های مالی و کنترل داخلی سازمانها دارد.

نرم افزارهای حسابداری و مالی به طور چشمگیری فرآیند کدینگ را ساده تر و دقیق تر کرده اند، به طوری که امروزه به ندرت از روش های دستی برای این کار استفاده می شود. یکی از این نرم افزارها، راهکار مالی دیدگاه چارگون است که با ویژگی های منحصر به فرد خود توانسته است بسیاری از نیازهای کاربران را پاسخگو باشد.